แผนบริหารความเสี่ยงด้านความโปร่งใส และป้องกันการทุจริต ประจำสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

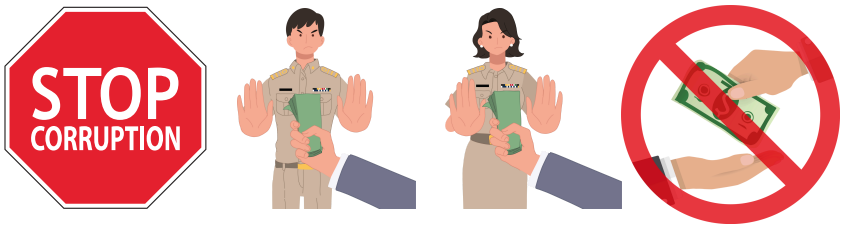

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียงต้านทุจริต
ส่งเสริม สนับสนุน คุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใสของสำนักวิชาการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

แผนบริหารความเสี่ยงด้านความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประจำสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันถือเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาสังคม ด้านเสถียรภาพทางการเมือง ด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม สภาพของวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนชื่อเสียงเกียรติภูมิของประเทศ จนเป็นภัยต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง โดยส่วนหนึ่งเกิดจากสังคมไทยยังมีวัฒนธรรมและค่านิยมที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการต่อต้านการทุจริต ผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจไม่ประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี บกพร่องในการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) และมีการกระทำที่ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม ความไม่โปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การรับสินบนภาคเอกชนและองค์กรธุรกิจประกอบกิจการยังขาดจริยธรรมและไม่ปฏิบัติตามหลักบรรษัทภิบาล (Corporate Governance) ประชาชนขาดจิตสำนึกและไม่มีความตระหนักในความเสียหายที่จะเกิดขึ้นซึ่งจุดอ่อนบางประเด็นของกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเกิดจากทุกภาคส่วนขาดการส่งเสริมและสนับสนุนยกย่องเชิดชูคนดีให้เกิดขึ้นในสังคมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ขาดการปลูกจิตสำนึกและส่งเสริมค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตอย่างจริงจัง

รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่ให้ความสำคัญในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งการบริหารความเสี่ยงจะเป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่จะช่วยให้การบริหารงาน การตัดสินใจและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น ทุกภาคส่วนต้องรวมพลังกันในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันให้บรรเทาเบาบางลง ประกอบกับการทุจริตเป็นพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานอันเป็นที่ยอมรับของสังคมเพื่อตอบสนองเป้าหมายส่วนตัวเป็นสำคัญ การทุจริตในภาครัฐเป็นปัญหาร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งของสังคมไทยที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างมาก รูปแบบการทุจริตในภาครัฐมีการกระจายตัว และมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้นอยู่ในทุกระดับ ตั้งแต่การกำหนดนโยบายจนถึงการขับเคลื่อนสู่ระดับปฏิบัติ

ดังนั้น สำนักวิชาการ จึงได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงด้านความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประจำสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีการดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามแนวของ Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission (COSO) การวิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวทางในการป้องกัน

ความเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุให้เกิดการทุจริต โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด โดยมีจำนวนทั้งสิ้น ๖ มิติ ประกอบด้วย **๑) มิติการบริหารบุคคล ๒) มิติการบริหารทรัพย์สินทางราชการ ๓) มิติการบริหารจัดการโครงการ ๔) มิติการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม ๕) มิติการจัดซื้อจัดจ้าง** และ **๖) มิติการรักษาความลับทางราชการ** ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางและมาตรการในบริหารจัดการความเสี่ยงสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบของผู้ปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบราชการ

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวทางในการสร้างความโปร่งใสและป้องกันความเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุให้เกิดการทุจริต

๒) เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการในการสร้างความโปร่งใสและป้องกันความเสี่ยงด้านการทุจริตประพฤติมิชอบ

๓) เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารจัดการของสำนักวิชาการ

๓. เป้าหมายการบริหารความเสี่ยง

๑) ผู้อำนวยการสำนักและบุคลากรของสำนักวิชาการ ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยงสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการประจำปีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) ผู้อำนวยการสำนักและบุคลากรของสำนักวิชาการ สามารถระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๓) สามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงด้านความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประจำสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ

๔) การบริหารความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมที่มุ่งสร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารความเสี่ยงไปยังผู้อำนวยการสำนักและบุคลากรทุกระดับ

๔. ประโยชน์ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

๑) ผู้อำนวยการสำนักและบุคลากรของสำนักวิชาการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยงสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบของสำนักตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประจำสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒) มีเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจถึงกิจกรรมควบคุมความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ของสำนักวิชาการ พร้อมนำแผนไปสู่การปฏิบัติ อันจะช่วยลดมูลเหตุหรือโอกาสในการเกิดความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบที่จะเกิดขึ้นภายในสำนักวิชาการได้ รวมทั้งยังสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันเวลา

๓) สามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ/กิจกรรมควบคุมความเสี่ยงสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบให้เป็นไปตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กำหนด และนำผลที่ได้จากการติดตามมาเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนฯ ในปีงบประมาณต่อไป

๔) บุคลากรของสำนักวิชาการ มีการสร้างวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยนำแนวทางการบริหารจัดการไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน อันส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

๕) สำนักวิชาการ มีขีดความสามารถและมาตรฐานการดำเนินงานตามนโยบายการดำเนินงานที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภากำหนด

๕. ขอบเขตการบริหารจัดการความเสี่ยง

สำนักวิชาการได้กำหนดขอบเขตการวิเคราะห์ ประเมิน และแนวทางป้องกันความเสี่ยงด้านการทุจริตประพฤติมิชอบ แบ่งออกเป็น ๖ มิติ ดังนี้

๑) มิติการบริหารบุคคล

๒) มิติการบริหารทรัพย์สินทางราชการ

๓) มิติการบริหารจัดการโครงการ

๔) มิติการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม

๕) มิติการจัดซื้อจัดจ้าง

๖) มิติการรักษาความลับทางราชการ

๖. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงการทุจริต

๖.๑ กรอบตามหลักมาตรฐาน COSO 2013 (Committee of sponsoring Organization 2013) กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO 2013 (Committee of sponsoring Organization 2013) เป็นแนวคิดของการควบคุมภายในองค์กรที่เป็นมาตรฐาน และได้รับการยอมรับสากล โดยเริ่มเผยแพร่เมื่อปี ๑๙๙๒ และมีการออกแนวทางด้านการควบคุมภายในเพิ่มเติมอีก ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกเมื่อปี ๒๐๐๖ เป็นแนวทางด้านการทำรายงานทางการเงิน Internal Control over Financial Report Guidance for Small Public Companies ครั้งที่ ๒ เมื่อปี ๒๐๐๙ เป็นแนวทางด้านการกำกับ ติดตาม Guidance on Monitoring of Internal Control ครั้งที่ ๓ ในปี ๒๐๑๓ เป็นแนวทางเพิ่มเติมด้านการควบคุมภายใน Internal Control - Integrated

Framework : Framework and Appendices การปรับปรุงในปี ๒๐๑๓ นี้ยังคงยึดกรอบแนวคิดเดิมของปี ๑๙๙๒ ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายใน แต่เพิ่มเติมในส่วนอื่น ๆ ให้ชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่องในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ/องค์กร ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการ/องค์กรในการป้องกันเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตในกิจการ COSO ได้ผลักดันให้กิจการ ต่าง ๆ ทำการขับเคลื่อน The Three Lines of Defense และถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของ Internal Control Framework

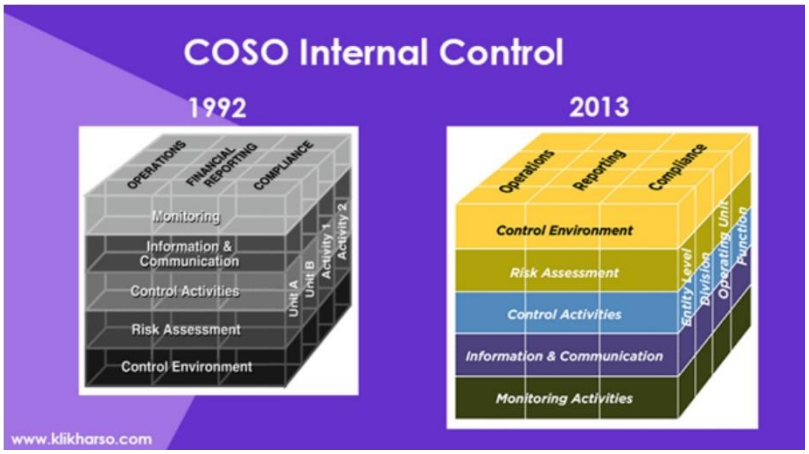

๖.๒ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต (ทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต Fraud Triangle) ประกอบด้วย

๑) แรงกดดันหรือแรงจูงใจ (Pressure/Incentive)

๒) โอกาส (Opportunity) เกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กร

๓) การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ (Rationalization)

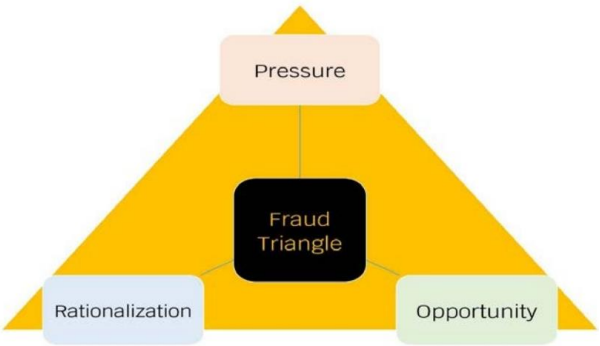

๖.๓ ประเภทความเสี่ยงของการทุจริต แบ่งออกได้ ๓ ประเภท ดังนี้

๑) ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติหรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๖.๔ การเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ/องค์กร ตามหลักการ/แนวคิด COSO ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

๑) สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)

๒) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

๓) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

๔) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

๕) กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

๖.๕ กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้

๑) Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าเกิดสิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

๒) Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบและจะต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัย ทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

๓) Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด ในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่เกิดซ้ำขึ้นอีก (Know Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริตจะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การเกิดทุจริตเข้ามาได้อีก

๔) Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและป้องกันการปราบปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknow Factor)

Know Factor	ปัจจัยความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknow Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดก่อนล่วงหน้า)

๖.๖ COSO 2017 (COSO ERM 2017) COSO 2017 Enterprise Risk Management integrating with Strategy and Performance มุ่งชี้ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงการทำงานของกลไกการบริหารความเสี่ยงองค์กรเข้ากับกลยุทธ์ และการดำเนินงานขององค์กร ความเสี่ยงการทุจริตจึงเป็นหัวใจสำคัญเพื่อเป็นกลไกในการผลักดันให้องค์กรบริหารความเสี่ยงการทุจริตที่มีประสิทธิภาพและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Enhancement) ให้กับองค์กร

๑) องค์ประกอบของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร มี ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

- Governance and Culture (การกำกับดูแลกิจการและวัฒนธรรมองค์กร) ประกอบด้วย บทบาทของคณะกรรมการ โครงสร้างการดำเนินงานตามเป้าหมายกลยุทธ์ การกำหนดวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ การยึดมั่นต่อค่านิยมองค์กร และการสร้างความเข้มแข็งด้านทุนมนุษย์

- Strategy & Objective Setting (กลยุทธ์และวัตถุประสงค์องค์กร) ประกอบด้วย การวิเคราะห์บริบทของธุรกิจ การกำหนดระดับความสามารถในการรับความเสี่ยง การประเมินทางเลือกของกลยุทธ์จัดการความเสี่ยงองค์กร และการวางเป้าประสงค์ทางธุรกิจภายใต้ความเสี่ยง

- Performance (เป้าหมายผลการดาเนินงาน) ประกอบด้วยการระบุความเสี่ยง การประเมินระดับความรุนแรง การจัดลำดับความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง และการพิจารณาภาพรวมของความเสี่ยงองค์กรทั้งหมด

- Review & Revision (การทบทวนและปรับปรุง) ประกอบด้วย การประเมินความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการบริหารความเสี่ยง การทบทวนความสามารถในการจัดการและระดับความเสี่ยง และการปรับปรุงพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงองค์กร

- Information, Communication & Reporting (สารสนเทศ การสื่อสาร และการรายงาน) ประกอบด้วย การใช้สารสนเทศสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง การใช้ช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ สนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และการรายงานความสำเร็จการดำเนินการ รวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

สิ่งที่ COSO พยายามมุ่งเน้นนำเสนอในการปรับปรุงนี้ คือ การแสดงให้เห็นว่าการบริหารความเสี่ยงองค์กรนั้น เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการสร้างคุณค่าผ่านกลยุทธ์และตัวแบบธุรกิจขององค์กรอย่างแท้จริง “Good risk management and internal control are necessary for longterm success of all organizations.” – COSO

๒) การบริหารความเสี่ยงขององค์กร หรือ ERM นั้น เป็นแนวคิดในการบริหารความเสี่ยงแบบใหม่ ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดแบบเดิมหลายประการที่สำคัญมีดังนี้

แบบเดิม	**ERM**
ทำแยกเป็นส่วน ๆ หรือฝ่าย ๆ	ทำแบบบูรณาการทั่วทั้งองค์กร
บริหารแบบตั้งรับ (รอให้เกิดปัญหาแล้วค่อยแก้ไข)	บริหารแบบเชิงรุก (ป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น)
ทำเป็นครั้งคราวหรือเฉพาะกิจ	ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
มุ่งเน้นด้านลบเพื่อลดความเสียหาย	มุ่งเน้นด้านบวกด้วยโดยแสวงหาโอกาสที่จะเป็นประโยชน์แก่องค์กร ควบคู่กับด้านลบ

๓) ISO 37001:2016 Anti-bribery Management Systems : ABMS ISO 37001 มาตรฐานระบบการจัดการการต่อต้านการติดสินบน (anti-bribery management systems) ซึ่งองค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยมาตรฐาน (ISO International Standardized Organization) ประกาศเมื่อปี ๒๕๕๘ ครอบคลุมตั้งแต่การจัดตั้งระบบ กระบวนการดำเนินการ การธำรงรักษา และการปรับปรุงพัฒนาระบบการจัดการการติดสินบน ต้องมีการดำเนินการด้วยมาตรการอย่างเป็นระบบที่สมเหตุสมผลเหมาะสมเพียงพอเพื่อป้องกันการติดสินบนที่ครอบคลุมโครงสร้าง STRUCTURE OF ISO 37001 STANDARD ประกอบด้วย

(๑) Scope ขอบเขต

(๒) Normative references การอ้างอิงตามกฎเกณฑ์

(๓) Term and Definitions ข้อกำหนดและคำจำกัดความ

(๔) Context of the organization บริบทขององค์กร

(๕) Leadership ความเป็นผู้นำ

(๖) Planning การวางแผน

(๗) Support การสนับสนุน

(๘) Operation การทำงาน

(๙) Performance Evaluation การประเมินผลการปฏิบัติงาน

(๑๐) Improvement การปรับปรุงในส่วนโครงสร้างของ ISO 37001 ข้อ ๔ ได้กำหนดให้มีหลักการประเมินความเสี่ยงการติดสินบน (Bribery Risk Assessment)

๗. นิยามและความหมายที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง เหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในการกระทำการทุจริต (Corruption Risk) จากการพิจารณาอนุมัติอนุญาตและการให้บริการประชาชน การให้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ การใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินโครงการต่าง ๆ และการบริหารงบกองทุน ทั้งนี้จะไม่รวมความเสี่ยงการทุจริตจากการยักยอกเงินหรือทรัพย์สิน การเงิน การบัญชีที่เป็นเท็จ (Fraud Risk) ซึ่งมักเกิดจากการกระทำของบุคคลเพียงลำพัง เนื่องจากระบบการควบคุมภายในอ่อนแอ

๗.๒ สินบน (Bribery) หมายถึง การเสนอ การสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมีมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช่ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าวหรือตอบแทนให้บุคคลกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้นดังนั้น การให้หรือรับของขวัญ รวมถึงผลประโยชน์อื่นใด เช่น การจัดเลี้ยง การอุปการะ ค่าเดินทาง และที่พัก อาจถูกพิจารณาว่าเป็นสินบนได้

๗.๓ รูปแบบของสินบน หมายถึง ผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น

๗.๓.๑ สินบน (Bribery) : ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เสนอว่าจะให้ สัญญาว่าจะให้ มอบให้ การยอมรับ การให้ หรือการร้องขอสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันส่งผลต่อการตัดสินอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะจงใจให้กระทำการหรือไม่กระทำการที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

๗.๓.๒ ค่าอำนวยความสะดวก : ค่าใช้จ่ายจำนวนเล็กน้อยที่จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการให้เพียงเพื่อให้มั่นใจว่าเจ้าหน้าที่รัฐจะดำเนินการตามขั้นตอน กระบวนการหรือเป็นการกระตุ้นให้ดำเนินการอย่างรวดเร็วขึ้น โดยกระบวนการนั้นไม่ต้องใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ เป็นการกระทำอันชอบด้วยหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้น

๗.๓.๓ ค่ารับรองและของขวัญ : ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรมของผู้รับบริการรัฐเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี หรือเป็นการแสดงออกซึ่งสินน้ำใจ วัฒนธรรมทางสังคม ซึ่งอาจรวมถึงค่าที่พัก ค่าโดยสาร การศึกษาดูงาน ค่าอาหาร และเครื่องดื่ม บัตรกำนัล ฯลฯ

๗.๓.๔ สินน้ำใจ : ความเอื้อเฟื้อเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการมีน้ำใจ ความมีมิตรไมตรี การดูแลกันและกัน เป็นต้น โดยอาจหวังการเอาประโยชน์จากการใช้อำนาจรัฐของผู้รับในอนาคต

๗.๓.๕ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ : ค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าสิ่งของใด ๆ ที่มีค่าทางการเงิน รวมถึงสิ่งใช้แทนเงินสด และสิ่งที่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นสินค้าหรือบริการได้

๘. นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ประเภทของความเสี่ยงการทุจริต (Types of corruption risks) ในการประเมินเชิงคุณภาพ "ระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต" (Corruption Risk Management Systems: CRMS) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ประกอบด้วย ๓ ด้าน ปรากฏตามตารางที่ ๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑ นิยามประเภทของความเสี่ยงการทุจริต

ด้านที่	ประเภท	นิยาม
ด้านที่ ๑	การอนุมัติ อนุญาต	การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับ ของหน่วยงาน
ด้านที่ ๒	การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่	อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ
ด้านที่ ๓	การใช้จ่ายงบประมาณ	โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นงบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่จ่ายขาดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ หมายเหตุ : ๑. หน่วยงานสามารถใช้โครงการที่หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณรายการในงบลงทุน วงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไปที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง มาทำการประเมินความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณได้ ๒. ในกรณีที่โครงการเป็นโครงการผูกพันหลายปี หน่วยงานต้องคัดเลือกขั้นตอนที่มีประเด็นความเสี่ยงการทุจจิตตั้งแต่ระดับต่ำ ปานกลาง สูง สูงมาก มากำหนดมาตรการและดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณนั้น ๆ

๙. วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (จากคู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk Assessment ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘, โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)) **มีขั้นตอนหลัก ๕ ขั้นตอน ดังนี้**

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนงาน หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงานจะต้องค้นหากระบวนงานซึ่งเป็นภารกิจงานหลักของหน่วยงานที่มีความเสี่ยงการทุจริต การค้นหาความเสี่ยงการทุจริตอาจค้นหาจากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมุติฐาน หรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูลไปข้างหน้า (Forward looking information) โดยไม่คำนึงว่าหน่วยงานมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตนั้น อยู่แล้วหรือไม่ โดยการมองความเสี่ยงการทุจริตด้วยข้อมูลที่เลวร้ายที่สุด (Worst Case) หลักการที่สำคัญ ต้องไม่เอาปัญหาหรือข้อจำกัดจากการบริหารงานในปัจจุบัน เช่น ทรัพยากร คน พาหนะ ระบบเทคโนโลยีไม่มีหรือมีจำนวนไม่พอ บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีจิตสำนึก ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่ทำให้การดำเนินงานอาจไม่บรรลุเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงทุจริต เป็นขั้นตอนหลังจากที่หน่วยงานตกลงร่วมกันว่าจะนำกระบวนงานใดมาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของหน่วยงาน หลังจากนั้นให้หน่วยงานนำกระบวนงานนั้นมาระบุรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานในกระบวนงานนั้น และทำการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอน โดยการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตให้อธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตที่ในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของกระบวนงานหรือโครงการที่ทำการประเมิน ให้ละเอียดและชัดเจนมากที่สุดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร โดยเฉพาะรายละเอียดในส่วนที่เจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปมีพฤติกรรมทุจริตอย่างไร โดยผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนงานหรือโครงการ (Risk Owners) และตัวแทนของหน่วยงานอาจมีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกด้วยก็ได้ เนื่องจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Risk Owners ส่วนใหญ่ไม่ยอมรับหรือบิดเบือนในความบกพร่องของตนเอง ผู้ประเมินความเสี่ยงการทุจริตจึงไม่ใช่ Risk Owners เท่านั้น

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต หน่วยงานต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนงานหรือโครงการที่ทำการประเมินตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง ๒ ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่ หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

- ผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบทางด้านการเงินและผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินความเสี่ยงการทุจริต หลังจากหน่วยงานระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของกระบวนงานแล้ว หลังจากนั้นหน่วยงานต้องให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยการให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตโดยพิจารณาจากขั้นตอนการดำเนินงานพิจารณา จาก ๒ ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และ ผลกระทบ (Impact) จะได้ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score) ว่าอยู่ในระดับ สูงมาก สูง ปานกลาง หรือต่ำ ตามเกณฑ์ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ โดยตารางการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต การให้คะแนนความเสี่ยงการทุจริตและระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต มาตรการ หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในโซนสีแดง (Red Zone) จะถูกเลือกมาทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็นลำดับแรก ส่วนลำดับความเสี่ยงที่อยู่ในโซนสีส้ม สีเหลือง จะถูกเลือกในลำดับต่อมามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอาจมีหลากหลายวิธีการ หน่วยงานควรทำการคัดเลือกวิธีที่ดีที่สุด และประเมินความคุ้มค่าและเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงการทุจริตที่ได้จากการประเมินมา ประกอบด้วยการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตให้นำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนงานหรือโครงการที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน (Key Controls in place) มาทำการประเมินว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับใด ดี พอใช้หรืออ่อน เพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม (Further Actions to be Taken) โดยมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ควรเชื่อมโยงให้มีความสอดคล้องกับความเสี่ยงที่ประเมินไว้และต้องมีการติดตามเพื่อประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้ เพื่อเป็นการยืนยันผลว่ามาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรืออาจต้องเพิ่มเติมหรือปรับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตใหม่ ตามวงจร PDCA

๑๐. แนวทางการจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

การจัดทำมาตรการเป็นวิธีการออกแบบระบบหรือกระบวนงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งสิ่งที่ต้องการอันดับแรกของการจัดทำมาตรการป้องกันความเสี่ยงการทุจริต คือ ผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งการที่จะบรรลุเป้าหมายจะต้องมีวิธีการ (How To) อันประกอบด้วยกระบวนการนำเข้า (Input) เช่น ขั้นตอน กระบวนงาน เพื่อทำให้มาตรการที่ตั้งไว้บรรลุเป้าหมาย หากมีผลลัพธ์เกิดขึ้นมากกว่า ๑ อย่าง ผลลัพธ์นั้นเป็นผลพลอยได้ (By Product) ของมาตรการที่กำหนดไว้ ข้อมูลที่นำมาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ต้องได้มาจากการรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ตามรูปแบบพฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต เสมือนเป็นต้นน้ำ เพื่อนำมาสู่การกำหนด

มาตรการได้ตรงจุด เป็นเสมือนกลางน้ำ ส่วนมาตรการที่กำหนดไว้ต้องนำสู่การบังคับใช้ ด้วยการกำกับติดตาม ประเมินผลเพื่อนำมาทบทวนในการปรับมาตรการให้สามารถควบคุมความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาตรการที่ดีต้องสามารถตอบสนอง รูปแบบพฤติการณ์ของความเสี่ยงที่ค้นพบเป็นเสมือนปลายน้ำ มาตรการต่างๆ ต้องมีการทบทวนประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพราะรูปแบบการทุจริตมีการพัฒนาเปลี่ยนรูปแบบอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน ทั้งนี้ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk Control) จะมีความสัมพันธ์ประกอบด้วย ๓ ส่วน ดังนี้

๑๐.๑ การควบคุมการปฏิบัติงาน (Operational Control) การระบุว่ามาตรการควบคุมขั้นตอนตรวจสอบการทำงานหรือข้อปฏิบัติอะไรที่ใช้ลดหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต เช่น จัดให้มี Documentation ในการปฏิบัติงาน เช่น (๑) การบันทึกภาพ เสียง ฯลฯ (๒) การใช้เอกสาร การรับรองตนเองเพื่อควบคุมในขั้นตอนที่ไม่สามารถตรวจสอบได้หรือตรวจสอบได้ยาก หรือไม่สามารถพิสูจน์ได้ (๓) การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบการตรวจสอบ ตรวจทาน (๔) การกระทบข้อมูล อย่างน้อย ๒ แหล่งข้อมูลให้ตรงกัน (๕) การตรวจนับทางกายภาพจริง (ไม่ตรวจเพียงเอกสารอย่างเดียว) (๖) การใช้ระบบเทคโนโลยีมาสนับสนุนการให้บริการ เพื่อลดการเผชิญหน้า (๗) เปลี่ยน/ปรับ Process (๘) ลดขั้นตอน ลดดุยพินิจ

๑๐.๒ สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) เช่น

๑๐.๒.๑ การเปิดเผยข้อมูล ข้อมูลเปิดภาครัฐ หมายถึง ข้อมูลของรัฐบาลที่ถูกเปิดเผยผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงนำไปใช้ต่อหรือแจกจ่ายได้โดยปราศจากข้อจำกัดใด ๆ (องค์การสหประชาติ, ๒๐๑๖) รัฐบาลเปิด คือ วัฒนธรรมการกำกับดูแลที่ส่งเสริมหลักการของความโปร่งใส ความซื่อสัตย์ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอันที่จะสนับสนุนประชาธิปไตยโดยรวม (OECD, 2017) และลักษณะของข้อมูลที่เปิดเผย (Open Data) เช่น (๑) ข้อมูลถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ (Complete) (๒) เป็นข้อมูลพื้นฐานไม่ถูกปรุงแต่ง (Primary) (๓) อยู่ในเวลาที่เหมาะสมเพื่อรักษาคุณภาพของข้อมูล (Timely) (๔) สะดวกในการเข้าถึง (Accessible) (๕) สามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์สามารถประมวลผลได้ (Machine Process able) (๖) ต้องเปิดเผยโดยไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discriminatory) (๗) ต้องไม่มีลิขสิทธิ์ (Non-proprietary) (๘) ทุกคนมีสิทธิใช้ข้อมูลได้ (License-free)

คุณลักษณะของข้อมูลเปิด (World Wide Web Foundation, 2015)

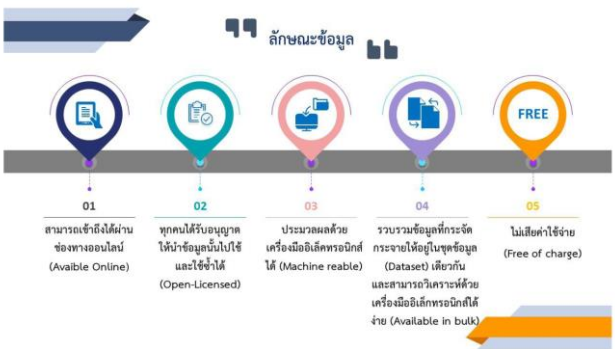

๑๐.๒.๒ การจัดทำแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อเป็นมาตรการควบคุมความเสี่ยงการเรียก-รับหรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ไม่รับสินบน สินน้ำใจ และไม่เรียกร้องผลประโยชน์รวมถึงการก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน จากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของกระบวนงานที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต โดยต้องเป็นมาตรการที่เป็นผลมาจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริตเฉพาะกระบวนงานหรือโครงการที่ทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต แนวปฏิบัติต้องสอดคล้องกับลักษณะงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ต้องไม่เป็นนโยบาย มาตรการ คู่มือ หรือแนวทางที่ประกาศในภาพรวมของหน่วยงานที่ไม่มีการระบุเฉพาะเจาะจงที่สำหรับเจ้าหน้าที่ประเภทที่มีความเสี่ยงสูงชัดเจน)

๑๐.๓ การควบคุม การตรวจสอบ (Monitoring Control) การออกแบบระบบตรวจเฝ้าระวัง (MONITORING SYSTEM) วงรอบการติดตามผลและ/หรือรอบการสุ่มตรวจสอบ ตรวจอะไร ใครเป็นผู้ตรวจเป็นระยะตั้งแต่เริ่มจนสิ้นสุดโครงการ/การตรวจแบบไม่แจ้งล่วงหน้า (Surprise check) หรือการวางระบบในการตรวจสอบถ่วงดุล (Check and Balance) การแบ่งแยกหน้าที่เพื่อลดช่องทางในการเกิดการทุจริตตามหลัก 3-Lines of Defense ระบบการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability System) เป็นต้น

๑๑. การประเมินความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

สำนักวิชาการ จึงได้ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงจากกระบวนงานและขั้นตอนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามหน้าที่และอำนาจความรับผิดชอบของสำนัก และประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยอ้างอิงเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริต “คู่มือการประเมินความเสี่ยงการทุจริต Corruption Risk Assessment ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘” จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) เพื่อระบุประเด็นความเสี่ยง ประเภทความเสี่ยง และสถานะความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตหรือความไม่โปร่งใสที่สำคัญในแต่ละด้าน และจัดทำมาตรการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถระบุประเด็นความเสี่ยงได้เป็น ๖ มิติ ปรากฏตามตารางที่ ๒ ดังนี้

ตาราง ๒ ระบุประเภทความเสี่ยงและสถานะความเสี่ยง

มิติ	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต		สถานะความเสี่ยง
			Know Factor	Unknow Factor	
๑. มิติการบริหารบุคคล	๑.๑ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎและระเบียบวินัย	๑. การขาด ลา มาสาย สแกนลายนิ้วมือ ไม่เป็นไปตามระเบียบทางราชการ	✓		สีเขียว
		๒. ลงระบบการปฏิบัติราชการ แต่ไม่อยู่ปฏิบัติการ การละเลยการปฏิบัติหน้าที่		✓	สีเขียว
		๓. การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ ทำให้เกิดการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง	✓		สีเขียว
	๑.๒ ความเสี่ยงในการแบ่งงานมอบหมายงาน	- การแบ่งงานหรือมอบหมายงานที่ไม่เป็นธรรม	✓		สีเหลือง
	๑.๓ ความเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุให้ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	- การปฏิบัติราชการของบุคลากรของสำนักวิชาการ มีความเข้าใจในแนวทางการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	✓		สีเหลือง
๒. มิติการบริหารจัดการทรัพย์สินของราชการ	- ความเสี่ยงจากการใช้ทรัพยากรของรัฐไปในทางส่วนตัวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อราชการ	- การบันทึกและตรวจสอบข้อมูลการนำทรัพยากรของรัฐไปใช้ยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน	✓		สีเหลือง
๓. มิติการบริหารจัดการโครงการ	๓.๑ ความเสี่ยงการดำเนินโครงการ	๑. การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่กำหนด		✓	สีเขียว

มิติ	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต		สถานะความเสี่ยง
			Know Factor	Unknow Factor	
	ฝึกอบรมและสัมมนาภายในสำนักงานฯ	หรือไม่ดำเนินโครงการฝึกอบรมและสัมมนา ตามที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ (กรณีที่ทำให้ประโยชน์ส่วนรวมตกแก่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง)			
		๒. การเบิกจ่ายค่าอาหาร ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มเกินจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามที่ได้รับอนุมัติ/เบิกค่าใช้จ่ายไม่ตรงตามราคาที่จ่ายจริง		✓	สีเขียว
		๓. การออกใบเสร็จในการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ตรงตามระเบียบการเงิน/ขั้นตอนการเบิกจ่าย		✓	สีเขียว
	๓.๒ ความเสี่ยงการจัดโครงการสัมมนาภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	๑. การดำเนินโครงการไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่กำหนด หรือไม่ดำเนินโครงการฝึกอบรมและสัมมนาตามที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ (กรณีที่ทำให้ประโยชน์ส่วนรวมตกแก่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง)		✓	สีเขียว

มิติ	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต		สถานะความเสี่ยง
			Know Factor	Unknow Factor	
		๒. การเบิกค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็น (ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าอาหารว่าง และเครื่องดื่ม)		✓	สีเขียว
๔. มิติการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม	- ความเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาดจากการอำพราง หรือปกปิดข้อมูลของผู้เบิกจ่าย/ผู้นำจ่าย	- มีการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมผ่านระบบของสำนักการคลังและงบประมาณโดยการโอนเข้าบัญชี		✓	สีเขียว
๕. มิติการจัดซื้อจัดจ้าง	๕.๑ ความเสี่ยงเกิดจากการเอื้อประโยชน์ต่อคู่สัญญาบางรายทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้เสนอราคารายอื่น	๑. การตรวจร่างสัญญาเอื้อประโยชน์ต่อคู่สัญญาบางราย		✓	สีเขียว
		๒. ใช้ดุลพินิจไม่สุจริตทำให้คู่สัญญาบางรายได้ประโยชน์		✓	สีเขียว
	๕.๒ ความเสี่ยงเกิดจากเรียกรับผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง	- ใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์/การให้และการรับของขวัญสินน้ำใจ		✓	สีเขียว
๖. มิติการรักษาความลับทางราชการ	๖.๑ ความเสี่ยงจากด้านการรับ – ส่งเอกสารลับหรือพยานหลักฐานอันเป็นความลับ	๑. บุคคลอื่นหรือผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องล่วงรู้ข้อมูลอันเป็นความลับ		✓	สีเขียว
		๒. ไม่มีสถานที่เฉพาะในการถ่ายสำเนาเอกสารลับ	✓		สีเขียว
		๓. ข้อมูลเอกสารลับของทางราชการอาจรั่วไหลไปสู่สาธารณะและถูกนำไปใช้ในทางไม่สุจริต		✓	สีเหลือง

จากตาราง ๑ แสดงให้เห็นว่า จากขอบเขตความเสี่ยงการทุจริตประพฤติมิชอบของสำนักวิชาการทั้ง ๖ มิตินั้น ประกอบด้วยประเด็นความเสี่ยง จำนวน ๑๐ ประเด็น มีเหตุการณ์ความเสี่ยง จำนวน ๑๘ เหตุการณ์ และแยกเป็นประเภท Know Factor จำนวน ๖ ประเภท และ Unknow Factor จำนวน ๑๒ ประเภท โดยมีสถานะความเสี่ยง สีเขียว จำนวน ๑๔ สถานะ และสีเหลือง จำนวน ๔ สถานะ

๙.๑ สถานะความเสี่ยงสามารถระบุออกได้ตามสีไฟจราจร ดังนี้

- **สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ** หรือเป็นเหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิด (ไม่เกิดขึ้นเลย)
- **สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง** และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้ หรือเป็นเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นน้อยมาก (น้อยกว่าร้อยละ ๓)
- **สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง** เป็นกระบวนงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนและหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ หรือเป็นเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นสูง (ร้อยละ ๕)
- **สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก** เป็นกระบวนงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ หรือเป็นเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นสูง (ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป)

ประเด็นความเสี่ยงต่อการทุจริตที่สถานะความเสี่ยงระดับสูงจึงถึงระดับสูงมากที่เป็น “สีส้มและสีแดง” จะเป็นประเด็นความเสี่ยงที่มีความจำเป็นต้องเฝ้าระวังอย่างมาก โดยจะคำนวณหา “ค่าความเสี่ยงรวม” ได้จากค่าความเสี่ยงรวม = ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง (ที่มีค่า ๑ – ๓) × ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า (๑ – ๓) โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๙.๒ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงต่อการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๙.๓ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- **ค่า ๒ หรือ ๓** คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร และภาคีเครือข่าย

- **ค่า ๒ หรือ ๓** คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial

- **ค่า ๒ หรือ ๓** คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย Customer/User

- **ค่า ๑ หรือ ๒** คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนงานภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth

จากนั้น นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริตว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงต่อการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง และเฝ้าระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ปรากฏตามตารางที่ ๓ ดังนี้

ตารางที่ ๓ เกณฑ์คุณภาพการจัดการ

คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
	ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
อ่อน	อ่อน	ค่อนข้างสูง	สูง

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่ายมีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตาราง ๔ SCORING ข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ (Risk level matrix)

มิติ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับของความจำเป็นของการเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑		ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยงรวม (๑-๙)	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (ต่ำ/ปานกลาง/สูง)
		ขั้นตอนหลัก MUST	ขั้นตอนรอง SHOULD			
๑.มิติการบริหารบุคคล	ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามประกาศของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา การแบ่งงานมอบหมายงานไม่เป็นธรรม รวมทั้งการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องวินัยข้าราชการรัฐสภาสามัญ	-	๒	๒	๔	ปานกลาง
๒.มิติการบริหารจัดการทรัพย์สินของราชการ	ความเสี่ยงจากการใช้ทรัพยากรของรัฐไปในทางส่วนตน/ผู้อื่น	๒	-	๒	๔	ปานกลาง
๓. มิติการบริหารจัดการโครงการ	ไม่มี	-	-	-	-	-
๔. มิติการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม	ไม่มี	-	-	-	-	-
๕. มิติการจัดซื้อจัดจ้าง	ไม่มี	-	-	-	-	-
๖. มิติการรักษาความลับทางราชการ	ข้อมูลเอกสารลับของทางราชการอาจรั่วไหลไปสู่สาธารณะและถูกนำไปใช้ในทางไม่สุจริต	๒	-	๒	๔	ปานกลาง

จากตาราง ๔ แสดงให้เห็นว่าจากขอบเขตความเสี่ยงการทุจริตของสำนักวิชาการทั้ง ๖ มิติ มีประเด็นความเสี่ยงต่อการทุจริตประพฤติมิชอบที่ต้อง “เฝ้าระวัง” จำนวนทั้งสิ้น ๓ ประเด็น รวมทั้งแสดงให้เห็นการประเมินค่าความเสี่ยงรวม (๑-๙) และค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (ต่ำ – สูง) โดยประเด็นความเสี่ยงที่มีค่าความเสี่ยงรวมและค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต “สูง” ไม่มี ประเด็น “ค่อนข้างสูง” ไม่มีประเด็น “ปานกลาง” จำนวน ๓ ประเด็น และ “ต่ำ” ไม่มี

๑๒. แผนบริหารความเสี่ยงด้านความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประจำสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยงด้านความโปร่งใสและป้องกันการทุจริตประจำสำนักวิชาการ

มิติด้าน	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกัน
๑. มิติการบริหารบุคคล	๑.๑ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามระเบียบวินัย - ความเสียหายต่อบุคลากรของสำนักวิชาการ (โทษทางวินัย) - สูญเสียเวลาที่จัดหรือมอบหมายงานเพื่อทำแทนคนที่หยุดงานไป	๑. ความเสียหายต่อบุคลากรของสำนักวิชาการ (โทษทางวินัย) ๒. สูญเสียเวลาที่จัดหรือมอบหมายงานเพื่อทำแทนคนที่หยุดงานไป ๓. การพิจารณาผลการปฏิบัติราชการ (PMS)	๑. มีการจัดทำแนวทางปฏิบัติในการปฏิบัติราชการของบุคลากรของสำนักวิชาการและกำหนดบทลงโทษผู้ที่ขาด ลา มาสายเกินที่กำหนด ๒. ผู้อำนวยการสำนักวิชาการมีการกำชับบุคลากรให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และวินัยของทางราชการ ๓. จัดให้มีการรายงานผลการสแกนลายนิ้วมือในสำนักวิชาการเป็นประจำทุกวัน/สัปดาห์ ๔. จัดทำรายชื่อและสถิติบุคลากรผู้ที่มีประวัติการมาทำงานของสำนักทุกเดือน

มิติด้าน	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกัน
	๑.๒ ความเสี่ยงในการแบ่งงาน มอบหมายงาน	- การแบ่งงานหรือมอบหมายงานที่ไม่เป็นธรรม	- จัดทำตารางมอบหมายและกระจายงานให้เกิดความเท่าเทียมกัน
	๑.๓ ความเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุให้ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	๑. ลดความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรของสำนักวิชาการ	๑. ควบคุม กำกับ ดูแลให้บุคลากรสำนักวิชาการปฏิบัติตามระเบียบทางราชการ อย่างเคร่งครัด ๒. รณรงค์ให้บุคลากรของสำนักวิชาการต้องรับทราบและปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของทางราชการ
๒. มิติการบริหารจัดการทรัพย์สินของราชการ	- ความเสี่ยงจากการนำทรัพยากรของราชการไปใช้เป็นของส่วนตัวหรือผู้อื่น	๑. การสูญหายของทรัพยากรของราชการ ๒. ความเสียหายต่องบประมาณที่ต้องจัดหาเพิ่มเติม	๑. จัดทำรายการในการใช้ทรัพยากรของราชการลงในระบบอิเล็กทรอนิกส์ ๒. มอบหมายผู้รับผิดชอบหลักภายในสำนักเพื่อตรวจสอบการใช้งานทรัพยากรของรัฐ
๓. มิติการบริหารจัดการโครงการ	๓.๑ ความเสี่ยงการดำเนินโครงการฝึกอบรมและสัมมนาภายในสำนักงานฯ	๑. เสียหายต่องบประมาณ ๒. เสียหายต่อการขับเคลื่อนงานของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ๓. ส่งผลเสียต่อประสิทธิภาพและการบรรลุวิสัยทัศน์ เป้าหมายและภารกิจของสำนักวิชาการ	๑. รณรงค์สร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมายในการจัดการโครงการ/กิจกรรม ๒. มีแผนการจัดการโครงการ/กิจกรรมและการจัดสรรงบประมาณตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างชัดเจน

มิติด้าน	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกัน
			๓. มีการสื่อสารเพื่อมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและถ่ายทอดแนวทางขององค์กรไปสู่บุคลากร โดยการประชุมสำนักประชุมผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ และงานประจำของสำนักฯ นำไปสู่การปฏิบัติของบุคลากรให้ทราบทั่วกัน ๔. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการ/กิจกรรมประจำปีงบประมาณที่สำนักรับผิดชอบให้สอดคล้องตามแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานฯ โดยมีรายละเอียดของโครงการ ระยะเวลาดำเนินการ งบประมาณและผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการและติดตามความสำเร็จ ๕. กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน

มิติด้าน	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกัน
			พร้อมทั้งปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะของโครงการทุกโครงการ ๖. ติดตามความคืบหน้าและผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนด และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติราชการ การใช้จ่ายงบประมาณ และรายงานผลการดำเนินงานตามคำรองตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานฯ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักนโยบายและแผนและสำนักการคลังและงบประมาณ ๗. ตรวจสอบการเบิกจ่ายค่าอาหาร อาหารว่างและเครื่องดื่มให้เป็นไปตามจำนวนและราคาให้สอดคล้องกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมและราคาตามจริง ๘. ตรวจสอบ และจัดทำใบเสร็จให้ถูกต้อง

มิติด้าน	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกัน
	๓.๒ ความเสี่ยงการจัดโครงการสัมมนาภายนอกสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา	๑. เสียหายต่องบประมาณ ๒. เสียหายต่อการขับเคลื่อนงานของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ๓. ส่งผลเสียต่อประสิทธิภาพและการบรรลุวิสัยทัศน์ เป้าหมายและภารกิจของสำนักวิชาการ	๑. รณรงค์สร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบตระหนักถึงความสำคัญของเป้าหมายในการจัดการโครงการ/กิจกรรม ๒. มีแผนการจัดการโครงการ/กิจกรรมและการจัดสรรงบประมาณตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างชัดเจน ๓. มีการสื่อสารเพื่อมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและถ่ายทอดแนวทางขององค์กรไปสู่บุคลากรโดยการประชุมสำนัก ประชุมผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ และงานประจำของสำนักฯ นำไปสู่การปฏิบัติของบุคลากรให้ทราบทั่วกัน ๔. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการ/กิจกรรมประจำปีงบประมาณที่สำนักรับผิดชอบให้สอดคล้องตามแผนปฏิบัติ

มิติด้าน	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกัน
			ราชการของสำนักงานฯ โดยมีรายละเอียดของโครงการ ระยะเวลาดำเนินการงบประมาณ และผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการและติดตามความสำเร็จ ๕. กำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะของโครงการทุกโครงการ ๖. ติดตามความคืบหน้าและผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนด และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติราชการ การใช้จ่ายงบประมาณ และรายงานผลการดำเนินงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสำนักงานฯ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักนโยบายและแผน และสำนักการคลังและงบประมาณ ๗. ตรวจสอบการเบิกจ่ายค่าอาหาร อาหารว่างและ

มิติด้าน	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกัน
			เครื่องดื่มให้เป็นไปตามจำนวนและราคาให้สอดคล้องกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมและราคาตามจริง ๘. ตรวจสอบ และจัดทำใบเสร็จให้ถูกต้อง
๔. มิติการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม	- ความเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาดจากการอำพรางหรือปกปิดข้อมูลของผู้เบิกจ่าย/ผู้นำจ่าย	๑. ส่งผลเสียต่องบประมาณ ๒. ความเสียหายต่อเจ้าหน้าที่/ผู้กระทำความผิด ๓. ความเสียหายต่อความน่าเชื่อถือภาพลักษณ์ขององค์กร	๑. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบหลักภายในสำนักฯ เพื่อประสานผู้เชี่ยวชาญด้านระบบการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม กรณีหากมีความผิดพลาดของระบบเกิดขึ้นจะสามารถแก้ไขปัญหาได้ทันที ๒. มีมาตรการตรวจสอบและรายงานการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมทุกครั้ง
๕. มิติการจัดซื้อจัดจ้าง	๕.๑ ความเสี่ยงเกิดจากการเอื้อประโยชน์ต่อคู่สัญญาบางรายทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้เสนอราคารายอื่น	๑. เกิดความเสียหายต่อราชการทำให้อาจได้รับสินค้าหรือบริการที่ไม่ดีหรือไม่เหมาะสม ๒. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจร่างสัญญาการจัดซื้อจัดจ้างอาจได้รับผลกระทบถูกดำเนินการทางวินัยหรือถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย	๑. รณรงค์ ปลูกฝังสร้างค่านิยมเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ๒. ให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย กฎ ระเบียบ รวมถึงวิธีหรือแนวทางการปฏิบัติราชการเกี่ยวด้วยการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบและวิธีการที่สำนักการคลังและ

มิติด้าน	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกัน
			งบประมาณแจ้งและกำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง ๓. กำหนดมาตรการเชิงลงโทษกรณีมีเจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมส่อให้เกิดการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง
	๕.๒ ความเสี่ยงเกิดจากเรียกรับผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง	- เกิดความเสียหายต่อทางราชการ	- กำหนดมาตรการเชิงลงโทษกรณีมีเจ้าหน้าที่ที่มีพฤติกรรมเรียกรับผลประโยชน์จากการจัดซื้อจัดจ้าง
๖. มิติการรักษาความลับทางราชการ	- ความเสี่ยงจากการรับ-ส่งหนังสือของทางราชการไม่รักษาข้อมูลที่เป็นความลับ การจัดทำสำเนาเอกสารลับ หรือเก็บรักษาหนังสือลับของทางราชการในที่ไม่ปลอดภัย	- เกิดความเสียหายต่อตัวบุคคลและทางราชการ	๑. รณรงค์สร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมีจรรยาบรรณต่อการรักษาความลับทางราชการ ไม่นำความลับทางราชการมาสื่อสาร ๒. ควบคุม กำกับดูแลให้เจ้าหน้าที่รับ-ส่งหนังสือลับ ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ ๓. การทำสำเนาลับ (ถ่ายเอกสาร) ต้องให้นายทะเบียนควบคุม

มิติด้าน	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกัน
			อย่างรัดกุม ไม่ทอดทิ้งเอกสารไว้ โดยไม่ขาดความระมัดระวัง และต้องกระทำด้วยความรอบคอบ ๔. จัดหาสถานที่ในการจัดเก็บหนังสือความลับของทางราชการให้อยู่ในที่ที่ปลอดภัย พร้อมทั้งมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการจัดเก็บเอกสารลับ ๕. จัดทำทะเบียนควบคุมข้อมูลข่าวสารลับ

๑๓. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตประพฤติมิชอบของสำนักวิชาการ

การจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความสี่ยงด้านการทุจริตประพฤติมิชอบหรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ห้วงระยะเวลาของการรายงานผลเป็นการรายงานระยะ ๖ เดือน ๙ เดือน และ ๑๒ เดือน ตามแบบในการรายงานตารางที่ ๖ และตารางที่ ๗ ดังนี้

ตารางที่ ๓ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตประพฤติมิชอบของสำนักวิชาการ

รายงานสถานะผลการดำเนินงานแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ณ วันที่..... **หน่วยงานที่ประเมิน (สำนัก) .....**	
ชื่อความเสี่ยง/โครงการ/กิจกรรม	
โอกาส/ความเสี่ยง	☐ สถานะสีเขียว Green ยังไม่เกิดให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง/ไม่เคยเกิดขึ้น ☐ สถานะสีเหลือง Yellow เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม ☐ สถานะสีแดง Red เกินกว่าการยอมรับ ต้องมีกิจกรรมเพิ่มเติม ....
สถานะของการดำเนินการการจัดการความเสี่ยง/โครงการ/กิจกรรม	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้างแต่ยังไม่ครบถ้วน/เฝ้าระวังและติดตามต่อเนื่อง ☐ ดำเนินการแล้วเสร็จ ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม (ระบุรายละเอียดการขอปรับตามแบบการเสนอขอปรับปรุง) ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ) ....
ผลการดำเนินงาน	**การดำเนินงาน**..... .... **งบประมาณรับจัดสรร**..... **เบิกจ่าย**..... **ผลผลิต**..... **ผลลัพธ์**.....

ตารางที่ ๔ แบบการเสนอขอปรับปรุงโครงการ/กิจกรรม

หน่วยงานที่เสนอขอ ..... **วันที่เสนอขอ**		
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงเดิม		
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงใหม่		
ผู้รับผิดชอบหลัก		
ผู้รับผิดชอบรองที่เกี่ยวข้อง		
เหตุผลในการเปลี่ยนแปลง	๑. ..... ๒. ..... ๓.	
ประเด็นความเสี่ยงหลัก	**เดิม**	**ใหม่**

บรรณานุกรม

กองบริหารความเสี่ยงและสกัดกั้นการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗, **คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘** (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ จาก https://ww31.pacc.go.th/rmc/article/view/1311

สำนักงานนโยบายและแผน. **แผนปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงและป้องกันการทุจริตของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘.** สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. ๒๕๖๘

****